

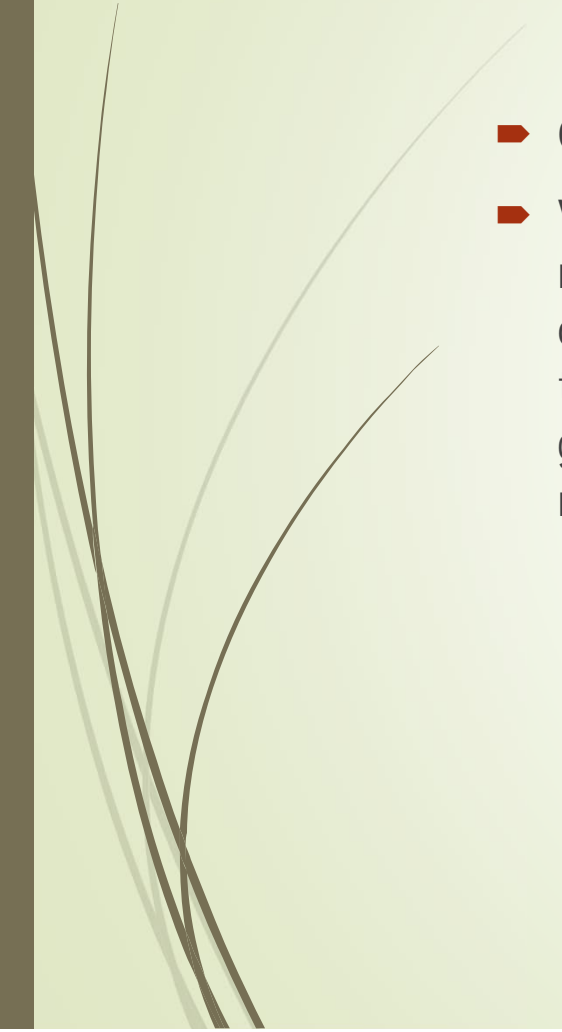
Vrijheid de theorie van Fukuyma in relatie tot de positie van etnische groepen

Lisette Uitenwerf
Bezinningsdag Centrale Raad, 28 januari 2023

Vrijheid

- Galaten 5:1: vrijheid ontvangen door genade
 - Vrijheid (sociologisch): is de mogelijkheid om naar eigen wil te handelen. In maatschappelijke zin houdt het in: de mogelijkheid van groepen en individuen om deel te nemen aan het maatschappelijke, economische en politieke verkeer. In deze tijd is het een van de belangrijkste maatschappelijke waarden geworden, met een groot aantal verschillende interpretaties. Vrijheid van godsdienst, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van de pers enz.
-

Positie Afro-Amerikanen

In hoeverre ervaar je als mens, gekleurde mens, vrijheid wanneer jouw maatschappelijke en economische positie achterblijft in vergelijking met andere groepen in de samenleving?

Frank Dragtenstein, historicus, maakte een samenvatting van het boek Trust auteur Francis Fukuyama. In Trust gaat Fukuyama in op de invloed van een cultuur op het economisch succes van landen en etnische groepen. Hij vergelijkt de positie van de zwarte Amerikanen met Japanners, Chinezen en Koreanen die dankzij hun vroegere afzondering en culturele eenheid, economische successen boekten. Bij vergelijking blijkt dat het de zwarte Amerikaan maar niet lukt om hun ondernemerschap te vergroten en/of eigenaren van kleine of grote bedrijven te worden.

Oorzaken volgens Fukuyama

1. Groot gebrek aan onderlinge solidariteit en groot onderling wantrouwen
2. Geen gemeenschapszin; hoe armer hoe minder gemeenschapszin
3. Wantrouwen vanuit witte gemeenschap
4. De samenleving is uiteengevallen doordat groepen over verschillende continenten zijn verspreid
5. Binnen de zwarte cultuur is het voor individuen extreem moeilijk om samen te werken voor welk doel dan ook
6. Er ontbreekt een sterke ondernemersklasse

Deze oorzaken komen vooral voor bij de zwarte Amerikanen die in de V.S zijn geboren en afstammen van mensen die als slaven uit hun oorspronkelijke cultuur zijn ontworteld. Volgens Fukuyama zou de slavernij de zwarte Amerikanen niet alleen van hun individuele waardigheid hebben beroofd maar ook van hun gemeenschapsgevoel. De reden voor deze conclusie is volgens Fukuyama dat het gebrek aan onderling vertrouwen en solidariteit niet typisch Afrikaans is. Juist in Afrika bestaan kleine en grote maar vooral hechte sociale groepen die juist door vertrouwen en onderlinge solidariteit kunnen bestaan.

Achterstand bij Afro-Europeanen

Volgens Frank Dragtenstein zijn er vergelijkbare ontwikkelingen bij de Afro-Europeanen sec Afro-Nederlanders. Bij deze groep ziet hij ook wantrouwen en de afwezigheid van onderlinge solidariteit. Dat neemt niet weg dat Afro-Nederlanders worden geconfronteerd met uitsluiting op de arbeidsmarkt. Ook in het onderwijs is er sprake van discriminatie.

Vooruitgang, verbetering van de maatschappelijke positie zal in eerste instantie vanuit de groep moeten komen. Indien gestreefd wordt naar een betere economische positie moet veel tijd en aandacht worden besteed aan herstel van het onderling vertrouwen en de onderlinge solidariteit. Dit kan door terughoudend te zijn in het steeds herhalen van slechte eigenschappen die worden toegeschreven aan bepaalde groepen. Daarnaast moet de groep meer initiatieven nemen om de 'zogenaamde' gescheiden werelden (wit en zwart) bij elkaar te brengen. Dit helpt om het netwerk te vergroten en bridging capital te verwerven.

Meer aandacht voor educatie(het leren functioneren in Europa), onderwijs, investeren in begeleiding van jongeren inclusief huiswerk begeleiding. Ook groepen adviseren en ondersteunen die geen toegang hebben tot voorzieningen die hun kunnen helpen, om hun economische en maatschappelijke positie te verbeteren.

Kortom: het heft in handen nemen!

Kritische vragen: verder doorddenken/napraten

- Hebben Afro-Surinamers in Nederland vergelijkbare ontwikkelingen als Afro-Amerikanen? Kan een vergelijking als deze überhaupt worden gemaakt?
- Zo ja, hoe kunnen wij als kerkgemeenschap onderlinge solidariteit vergroten en het vertrouwen herstellen? Wat hebben we hiervoor nodig?